

under de $\frac{4}{10}$ og helt ned til de $\frac{3}{10}$, vil det faa godt som ikke faa nogen Betydning. Det vil vel ikke blive stort anderledes, end det er nu for Tiden. Jeg antager, at naar et Laan er naaet helt ned til $\frac{3}{10}$, vil der i Reglen blive stiftet et nyt Laan, saaledes som Forholdene nu ere. — Men imidlertid kunde man jo maaske have meget godt af at faa disse smaa Foranstaltninger gennemførte, og Kreditforeningerne vilde maaske ogsaa sætte Pris derpaa.

Hovedsagen for mig ligger imidlertid i § 3: at faa gennemført denne Statsgaranti for derigennem at faa Rentefoden sat ned. Maaske kunde man ogsaa opnaa at faa Rentefoden sat ned ad andre Veje. Maaske er der nogen Udsigt dertil, og maaske kunde der gøres mere derfor, end der er gjort. Kunde man som sagt ad andre Veje faa Rentefoden ned til 3 pCt. for den mest primære Del af Gælden, kunde man jo lade Statsgarantien falde. Men skønt der nok har vist sig nogen Virkning af Statslaanet, af Konverteringen, skønt man har faaet en Del Kreditforenings Laan satte ned eller er i Færd med at faa dem satte ned til $3\frac{1}{2}$ pCt., er der dog endnu en stor Del Penge i Landejendomme, som slet ikke ere blevne berørte af Konverteringen. Der er alle Overformynderiets Penge, Jordekommiskapitaler og Livrenteanstaltens Penge og flere andre. Alle disse offentlige Kassers Penge faa fremdeles til 4 pCt. Kunde der altsaa findes paa andre Veje, hvorved man kunde faa Rentefoden gennemgaaende sat ned til $3\frac{1}{2}$ pCt. uden at benytte Statsgarantien, mener jeg, at man kunde benytte den Udvej, men hvis det ikke kan lade sig gøre, tror jeg, at der ikke er anden Vej end at benytte Udlandet. Hvad Staten her skal gøre, er i Virkeligheden ikke andet end at gøre Udlandet opmærksom paa, at vore Kreditforeninger ere saa og saa godt funderede, at deres Papirer ere saa og saa sikre Papirer. Thi jeg tror virkelig, at vi alle sammen herhjemme vide, at vore Kreditforeninger ere saa sikre, at det næsten ikke er til at tænke paa, at der skulde kunne blive noget Tab ved dem, og hvis man troede, at de skulde kunne paadrage Staten et stort og betydeligt Tab, antager jeg, at ingen vilde være med til denne Foranstaltning. Men netop den overordentlige Sikkerhed, som vore Kreditforeninger hyde, den Sikkerhed, som hele vort Landbrug kan give dem, gør, at jeg synes, man uden nogen Risiko kan gaa med til denne Garanti. Hvad vi opnaa, er at kunne faa Del i den billige udenlandske Rentefod. Vi have jo til Dels været afstaarne fra Pøngemarkedet i Frankrig og i Særdeleshed

i England. Kunde vi nu ved Hjælp af Statsgarantien faa Del i den billige Rente, der nu skal findes i England, kunde man derved skaffe vort Hovederhverv her i Landet en betydelig Fordel.

Judenrigsministeren (Hørring):

De Udtalelser, der ere faldne fra forskellige Medlemmer om Statsgarantien, og da navnlig den Udtalelse, som vi hørte af det høitærede 3dje Medlem for 9de Kredts (Estrup), gøre mig det muligt at slutte denne Debat med et Par Ord. — Jeg skal da først henlede Opmærksomheden paa, at det, der her er Tale om, er en Statsgaranti, der til en vis Grad kan siges at være ubegrænset og derfor ikke paa nogen Maade maa stilles sammen med en Statsgaranti begrænset til et bestemt Beløb, saaledes som det kendes i Sverige, og som det ogsaa har været paa Tale her hos os ved Forhandlingen om Forslaget til Oprettelse af en Hypotekbank, hvor Staten skulde stille et Beløb af 15 Mill. Kr. til Sikkerhed for Bankens Forpligtelser. Den Slaags kan man jo meget godt indlade sig paa at forhandle om; men noget ganske andet er det, naar man kommer og forlanger, at Staten skal garantere for al den primære Gæld i Grundejendomme her i Landet; saa er man gaaet langt ud over, hvad der ellers har været Tale om hos os, og videre end hvad der findes Sideskifter til i noget andet Land. Det er et ganske nyt Forhold, som ikke hidtil har været kendt. Naar denne Statsgaranti frembyder særlig Fare for Statens Kredit, er det netop, fordi den fremtræder i den Form, at Finansministeren paategner hver enkelt Obligation en Erklæring om, at han indestaar for Kapital og Rente, og Obligationen derefter med denne Erklæring gaar ud paa det udenlandske Marked. Deraf bliver Følgen, at der paa det udenlandske Marked ved Siden af Statsobligationerne kommer til at løbe et Beløb af Statsgaranterede Hypotekobligationer, der i Virkeligheden efterhaanden vil blive større end Statsgælden og tilsidst kan vokse op til det tredobbelte af Statsgælden. Det er heri, at Faren ligger. Jeg siger dette, fordi det ikke kan nytte overfor denne Betænkelighed at henvise til, at Staten garanterer for Havnelaan og den Slaags Ting; det har ikke det mindste med dette Spørgsmaal at gøre. Den Garanti, hvorom her er Tale, er i Virkeligheden en Selvskyldnerkaution, det kan man slet ikke komme bort fra. — Det nytter ikke at sige, at Meningen blot er, at Staten skal løge at indføre vore Kreditforeningsobligationer paa fremmede Markeder. Det kan godt være, at Meningen ikke er andet;